

OA.0007.1.43.2020

UCHWAŁA Nr XXXII/203/2020

RADY MIASTA ŁAŃCUTA

z dnia 25 listopada 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny na terenie
Gminy Miasto Łańcut na lata 2021 - 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2020 poz. 713 z późn. zm.), w związku z art.176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020 poz. 821 t.j.) Rada Miasta Łańcuta uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021 - 2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łańcuta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
Mirosław Rzeszółtko**

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXII/203/2020
Rady Miasta Łańcuta
z dnia 25 listopada 2020 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

S P I S T R E Ś C I

WPROWADZENIE.....	4
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	5
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.....	6
CHARAKTERYSTYKA MIASTA ŁAŃCUTA	7
POŁOŻENIE	7
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	7
RYNEK PRACY.....	9
INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA.....	10
EDUKACJA I WYCHOWANIE	11
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I WSPIERANIA RODZINY	13
ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W MIEŚCIE ŁAŃCUCIE	14
POMOC SPOŁECZNA.....	14
PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD RODZIN.....	18
PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD RODZIN	21
PROBLEMY RODZINY Z PERSPEKTYWY PRACOWNIKÓW MOPS	24
ANALIZA SWOT.....	28
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	30
ADRESACI PROGRAMU.....	35
HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023	35
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	36
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	37

W P R O W A D Z E N I E

Rodzina jest środowiskiem życiowym niemal każdego człowieka. Stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączy go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu)¹.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmienił się model rodziny, zmalała liczebność rodziny, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny funkcjonują alternatywne formy życia rodzinnego.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. W wyniku reorganizacji władzy rodzinnej, znaczącą jej część w rodzinie przejmuje matka – żona. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych². Według Jana Żebrowskiego zmiany w strukturze wewnętrznej rodziny obejmują trzy zasadnicze elementy:

1. zmianę pozycji i ról małżonków,
2. zmianę pozycji dziecka w rodzinie,
3. proces autonomizacji jednostki³.

Główną przyczyną kształtowania się modelu partnerskiego w rodzinie jest wzrost niezależności ekonomicznej i psychicznej kobiety, która stanowi o poszerzeniu jej samodzielności życiowej. Kobiety - matki podejmują pracę zawodową, dążą do samorealizacji, niezależności. Rozwijają swoje pasje i zainteresowania. Nie poświęcają już całej swojej uwagi i czasu tylko na wychowanie dzieci i dbanie o dom. Mężczyźni nie są już tylko jedynymi żywicielami rodziny, ale również uczestniczą w pracach domowych, w opiece i wychowywaniu dzieci.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne.

Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego. Pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym, tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi starych, migracje oraz lokalnym, tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny, itp.

¹ Kawula S, Brągiel J, Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999, s. 49.

² Cudak S., *Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego*, [w:] *Pedagogika rodziny*, red. S. Cudak, Kielce 2007, s. 7.

³ Żebrowski J., *Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej*, [w:] *Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie*, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001, s. 23.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023

Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniebywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na matki, gdyż to głównie kobiety są beneficjentami pomocy społecznej.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji, itp.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa tabela przybliży ten podział.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

Tabela 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
<ul style="list-style-type: none"> – Profilaktyka - wspieranie rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, – usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, – adopcja. 	
<ul style="list-style-type: none"> – Asystent rodziny, – placówki wsparcia dziennego, – rodziny wspierające, – inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, – placówki opiekuńczo - wychowawcze, – usamodzielnianie, – organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator), – rodziny pomocowe. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ośrodek adopcyjny, – regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, – Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

**PODSTAWY PRAWNE OPACOWANIA
PROGRAMU**

Zapisy Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2023 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 114, poz. 946),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 322 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2020 r. poz. 111),
- ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2019 r. poz. 2086 z późn. zm.).

CHARAKTERYSTYKA MIASTA ŁAŃCUTA

POŁOŻENIE

Miasto Łańcut położone jest w południowo-wschodniej Polsce, w centralnej części województwa podkarpackiego, na granicy Podgórze Rzeszowskiego i Pradoliny Podkarpackiej. Jest siedzibą władz powiatu oraz gminy Łańcut. Miasto Łańcut zlokalizowane jest 16 km na wschód od stolicy województwa - Rzeszowa. Przez teren Miasta przebiega autostrada A4 łącząca zachód Europy z Ukrainą. Od północy i zachodu Łańcut graniczy z gminą Czarna, od północno-wschodu z gminą Białobrzegi, z kolei od południa i wschodu z gminą wiejską Łańcut. Powierzchnia Miasta obejmuje 19,4 km².

Rysunek 1. Położenie miasta Łańcuta na mapie powiatu łańcuckiego

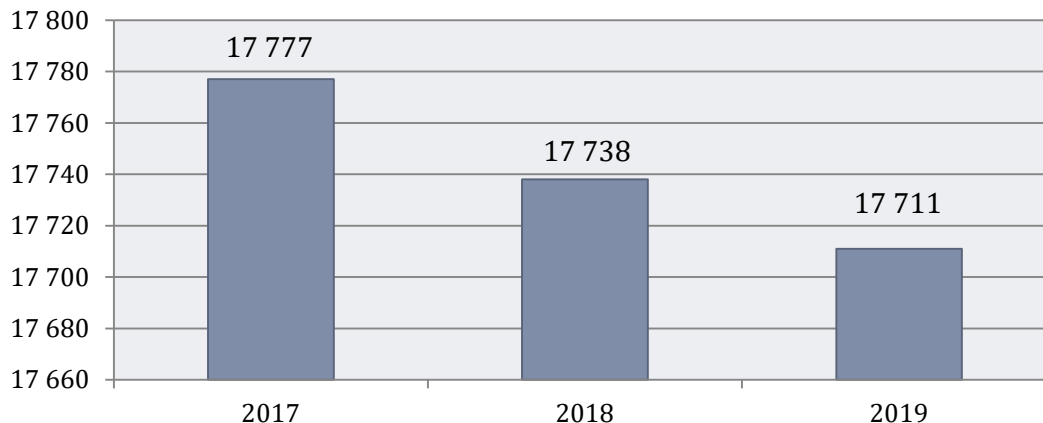

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_%C5%82a%C5%84cucki

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Łańcut zamieszkuje 17 711 osób (stan na 31.12.2019 roku). Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców nieznacznie zmalała – w stosunku do 2017 roku nastąpił spadek zaledwie o 0,4%. Gęstość zaludnienia w Mieście kształtuje się na poziomie 912 osób/km². W ostatnich latach spadła także gęstość zaludnienia – w 2017 roku wynosiła 915 osób/km². Miasto Łańcut zamieszkuje więcej kobiet niż mężczyzn, a współczynnik feminizacji wynosi 109, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 109 kobiet.

Wykres 1. Liczba mieszkańców miasta Łańcuta w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w mieście Łańcutcie ujemny i wynosi -11 (stan na koniec 2019 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -0,62 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich trzech lat ujemny przyrost naturalny odnotowany został jednokrotnie, w 2019 roku.

Tabela 2. Przyrost naturalny w mieście Łańcutcie na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
urodzenia żywe	195	184	171
zgony	161	180	182
przyrost naturalny	34	4	-11

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w mieście Łańcutcie według ekonomicznych grup wieku (stan na koniec 2019 roku) przedstawia się następująco:

- 17,5% jest w wieku przedprodukcyjnym - do 19 roku życia;
- 58,4% mieszkańców Miasta jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 20-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 20-64;
- 24,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (kobiety – 60 lat i więcej, mężczyźni - 65 lat i więcej).

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w mieście Łańcutcie. Na przestrzeni lat 2017-2019 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymuje się na względnie stałym poziomie, natomiast udział osób w wieku produkcyjnym spada.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2019 (w procentach)

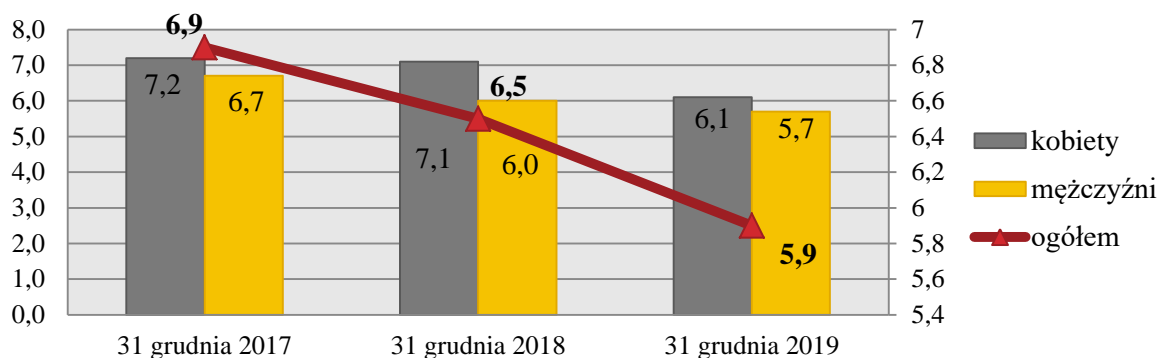
wyszczególnienie	2017	2018	2019
wiek przedprodukcyjny	17,4	17,5	17,5
wiek produkcyjny	59,9	59	58,4
wiek poprodukcyjny	22,7	23,5	24,1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

RYNEK PRACY

Na przestrzeni lat 2017-2019 obserwowany jest znaczny spadek udziału bezrobotnych mieszkańców miasta Łańcuta zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Pod koniec 2017 roku udział kształtował się na poziomie 6,9%, pod koniec 2019 roku spadł natomiast do 5,9%. W tym okresie liczba bezrobotnych kobiet była nieco większa niż liczba bezrobotnych mężczyzn.

Wykres 2. Udział bezrobotnych mieszkańców miasta Łańcuta zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017-2019 (w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych mieszkańców Łańcuta zarejestrowanych w PUP z podziałem na poszczególne grupy wiekowe możemy zauważyć, że w porównaniu do 2017 roku udział osób bezrobotnych do 30 roku oraz do 25 roku życia spadł zaledwie o 1 pp., natomiast udział osób powyżej 50 roku życia tylko o 2 pp. Jednocześnie pod koniec 2019 roku osoby będące powyżej 50 roku życia oraz osoby do 30 roku życia miały większy udział w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w PUP osób bezrobotnych, niż osoby będące do 25 roku życia.

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Łańcuta z podziałem na poszczególne grupy wiekowe w latach 2017-2019

wyszczególnienie	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	737	100	679	100	612	100
do 30 roku życia	194	26	165	24	151	25
do 25 roku życia	85	12	81	12	69	11
powyżej 50 roku życia	203	28	169	25	161	26

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ świadczy albo o braku chęci podjęcia pracy albo o braku możliwości podjęcia zatrudnienia. Udział mieszkańców Łańcuta długotrwanie bezrobotnych w stosunku do 2017 roku uległ zmniejszeniu o 6 pp. Na szczególną uwagę zasługuje jednak fakt,

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

że osoby długotrwale bezrobotne, pomimo spadku, stanowią znaczny odsetek spośród wszystkich osób bezrobotnych.

Tabela 5. Liczba zarejestrowanych w PUP mieszkańców miasta Łańcuta długotrwale bezrobotnych w latach 2017-2019

wyszczególnienie	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	737	100	679	100	612	100
długotrwale bezrobotni	441	60	364	54	331	54

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

**INFRASTRUKTURA SPORTOWA,
REKREACYJNA I KULTURALNA**

Działalność kulturalną na terenie miasta Łańcuta prowadzi między innymi Miejski Dom Kultury. MDK jest palcówką, która dba o upowszechnianie kultury i ożywianie lokalnych i regionalnych tradycji kulturowych w Mieście. Dodatkowo punkt informacji turystycznej oraz lokalna telewizja internetowa wnoszą niemały wkład w promocję Łańcuta. Podejmuje szerokie inicjatywy o różnym charakterze, obfitujące w różnorodne formy skierowane do szerokiego grona odbiorców. W 2019 roku MDK zorganizował i współorganizował blisko 130 wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło około 45 tysięcy osób. W MDK odbyło się ponad 30 wydarzeń zewnętrznych, szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży.

Działalność Miejskiego Domu Kultury to również promowanie i wspieranie wszelkich akcji charytatywnych. W strukturach MDK w 2019 roku prężnie pracowały cztery zespoły taneczne, zespół muzyczny, kapela ludowa, kapela biesiadna, koło miłośników fotografii Fotoklub, Koło Liryczne Wena, Dziecięce Kółko Plastyczne, funkcjonowała Galeria, kino "Gabinet", Kino za Rogiem, Podkarpacka Agencja Turystyczna oraz telewizja "TV Łańcut".

Promocją i upowszechnianiem czytelnictwa, popularyzacją literatury, udzielaniem informacji oraz profesjonalną pomocą użytkownikom w poszukiwaniu wiadomości zajmuje się Miejska Biblioteka Publiczna w Łańcutie. W ramach działalności Biblioteki mieszkańcy mogą uczestniczyć w: spotkaniach autorskich, promocjach książek, wieczorach poetyckich, wernisażach i wystawach. Od początku istnienia Biblioteki ważnym aspektem jej działalności jest gromadzenie, opracowanie i upowszechnianie i promowanie kultury regionalnej. W 2019 roku Miejską Bibliotekę Publiczną w Łańcutie odwiedziły łącznie 51 273 osoby, wypożyczono w sumie 107 859 książek oraz 3 421 zbiorów audiowizualnych. Najliczniejszą grupę użytkowników Biblioteki stanowiły osoby uczące się - 2 373, następnie osoby pracujące - 1 000 oraz pozostali w liczbie 1 677 osób.

W Łańcutie znajduje się również filia Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Rzeszowie, która jest publiczną placówką oświatową. Biblioteka służy w szczególności potrzebom kształcących się i doskonalących nauczycieli, studentów przygotowujących się do zawodu nauczyciela oraz słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli. Zbiory Biblioteki wykorzystywane są także przez studentów kierunków niepedagogicznych, uczniów klas maturalnych, a także inne osoby i młodzież szkolną.

Łańcut jest to miasto charakteryzujące się dużą atrakcyjnością pod względem turystycznym ze względu na występujące liczne zabytki. Jednym z najważniejszych zabytków

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023

w Łąncucie jest Zamek Lubomirskich i Potockich z XVII wieku. Wśród innych zabytków wyróżnić można również: Synagogę z 1761 roku, Zespół poklasztorny Dominikanów z przełomu XV i XVI w., Kościół farny p.w. św. Stanisława Biskupa oraz zabytkowe wille i dworki z XIX i XX w. Liczba zabytków znajdujących się na obszarze Miasta jest jednak znacznie większa.

Popularyzacją rekreacji, organizacją zajęć, zawodów i imprez sportowo-rekreacyjnych zajmuje się w Łąncucie Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Ośrodek tworzy ponadto bazę dla rozwoju sportu i wypoczynku oraz prowadzi wypożyczalnie sprzętu sportowo-turystycznego.

Na infrastrukturę sportowo-rekreacyjną w Łąncucie składają się następujące obiekty:

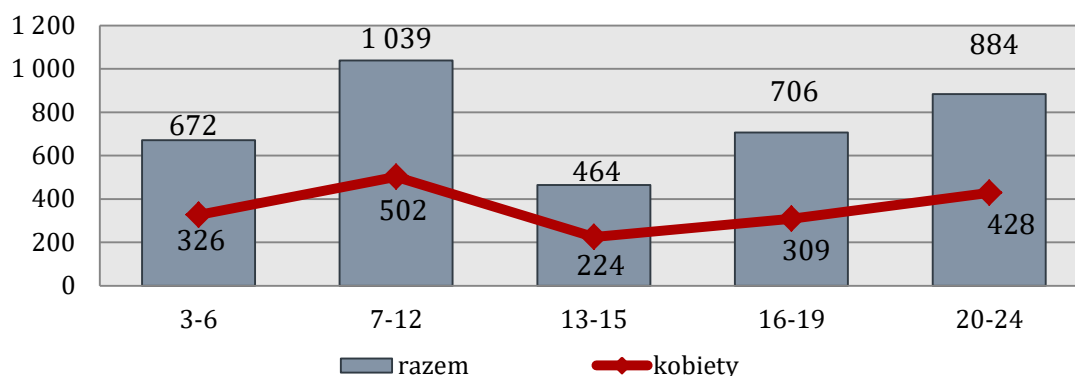
- hala sportowa,
- sala fitness,
- pływalnia kryta,
- basen otwarty,
- moje boisko ORLIK 2012,
- place zabaw,
- stadion,
- sztuczne lodowisko,
- kort tenisowy,
- boisko do gry w boule,
- boisko do siatkówki plażowej,
- boisko do Beach Soccera,
- boisko sportowe ul. Partyzantów,
- siłownia Street Workout Park,
- skate-park.

W Łąncucie działa wiele stowarzyszeń i klubów sportowych, a dokładnie 8 stowarzyszeń kultury fizycznej, 4 stowarzyszenia kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej, 11 uczniowskich klubów sportowych oraz 2 stowarzyszenia zwykłe.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2019 roku było 3 765 mieszkańców Łąncuta. Rozpatrując kwestię ludności Miasta z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (1 039 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lat (884 osoby), natomiast na trzecim mające 3-6 lat (672 osoby). Ludność Miasta według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Ludność miasta Łańcuta według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku

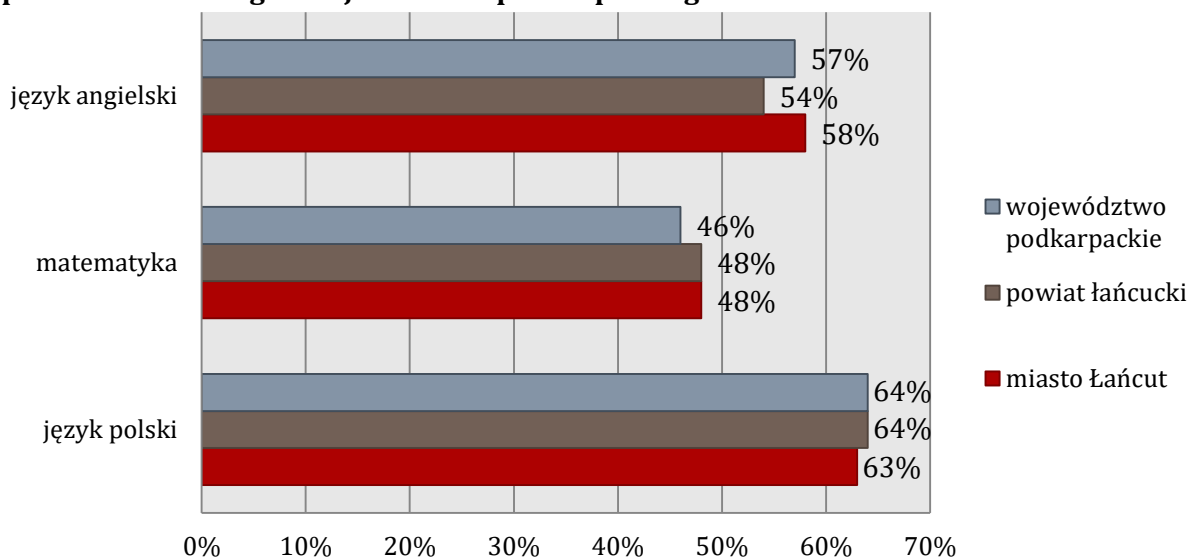

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Miasto Łańcut w roku szkolnym 2018/2019 było organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych: Przedszkole Miejskie Nr 1, Przedszkole Miejskie Nr 2, Przedszkole Miejskie Nr 3, Przedszkole Miejskie Nr 4, Przedszkole Miejskie Nr 5, Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Szkoła Podstawowa Nr 2 im. ks. Jana Twardowskiego, Szkoła Podstawowa Nr 3 im. 10 Pułku Strzelców Konnych, Szkoła Podstawowa Nr 4 im. św. Jana Pawła II. W omawianym roku szkolnym wychowaniem przedszkolnym objętych było 868 dzieci, do szkół podstawowych uczęszczało 1 546 uczniów, natomiast do III klas gimnazjum 182 uczniów. Kształceniem specjalnym w roku szkolnym 2018/2019 objętych zostało 44 uczniów ze szkół podstawowych, natomiast kształceniem indywidualnym 10 dzieci. W każdej ze szkół podstawowych funkcjonowały świetlice szkolne. Na terenie Łańcuta działalność prowadzi ponadto 9 przedszkoli niepublicznych, 5 szkół ponadpodstawowych oraz 1 szkoła muzyczna I i II stopnia. W zasobach infrastruktury społecznej Miasta znajdują się 2 żłobki dysponujące 30 miejscami oraz niepubliczne żłobki dysponujące 91 miejscami i klub dziecięcy z 12 miejscami. Na terenie Łańcuta prowadzone są 4 żłobki niepubliczne oraz 1 klub dziecięcy.

Na poniższym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z miasta Łańcuta, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu i województwa. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Łańcuta uzyskali podobne wyniki do uczniów z powiatu i województwa ze wszystkich przedmiotów, jednak w stosunku do uczniów z całego województwa uczniowie z Łańcuta prezentowali się nieco lepiej z matematyki oraz języka angielskiego, natomiast nieco gorzej z języka polskiego. Różnice są jednak bardzo niewielkie i kształtują się na poziomie zaledwie 1-2 pp.

Wykres 4. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku uczniów z terenu miasta Łańcuta, powiatu łańcuckiego i województwa podkarpackiego

Źródło: <https://www.oke.krakow.pl/>

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I WSPIERANIA RODZINY

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących na terenie miasta Łańcuta należą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Łańcutie,
- Komenda Powiatowa Policji w Łańcutie,
- Sąd Rejonowy,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Miejski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- organizacje pozarządowe,
- Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Krokus” w Łańcutie,
- grupa AA „Watra” i „Odnowa”,
- grupa Al-Anon,
- Świetlica Socjoterapeutyczna Caritas w Łańcutie,
- poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

Są to podmioty prowadzące działalność na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rodziny, bądź tą działalność wspomagające. Działają również na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023

Do zasobów osobowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rodziny w mieście Łańcucie można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych;
- terapeutów uzależnień;
- pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- funkcjonariuszy Policji;
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych;
- niepijących alkoholików, członków wspólnoty AA.

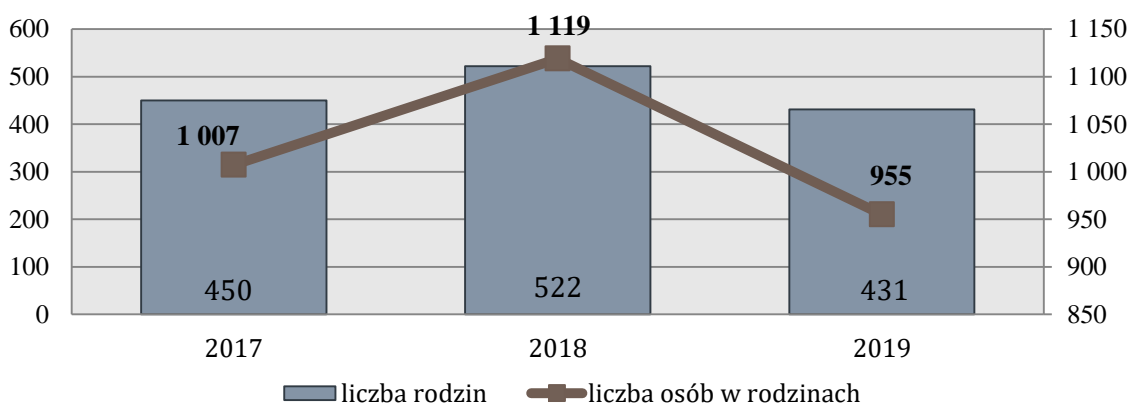
ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W MIEŚCIE ŁAŃCUCIE

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Miasta jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście Łańcucie uległa zmniejszeniu. W 2019 roku z pomocy skorzystało 431 rodzin – to o 4,2% mniej niż w 2017 roku oraz o 17,4% mniej niż w 2018 roku.

Wykres 5. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w mieście Łańcucie w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku zostało przyznanych łącznie 1 613 świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, 2 296 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci, 3 965 świadczeń rodzinom z trójką dzieci oraz 2 593 świadczenia rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia poniższa tabela.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

Tabela 6. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w 2019 roku

typ rodzin	liczba świadczeń niepieniężnych	liczba świadczeń pieniężnych	liczba świadczeń ogółem
jedno dziecko	1 272	341	1 613
dwoje dzieci	2 056	240	2 296
troje dzieci	3 859	106	3 965
czworo i więcej dzieci	2 549	44	2 593

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku w mieście Łańcut najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba (191 rodzin), bezrobocie (153 rodziny), niepełnosprawność (128 rodzin) oraz ubóstwo (126 rodzin). Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego dotyczyła 60 rodzin, w tym rodziny niepełne stanowiły 45%, natomiast rodziny wielodzietne 25%. Na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin, która otrzymała pomoc i wsparcie MOPS uległa zmniejszeniu – w stosunku do 2017 roku nastąpił spadek o 19%.

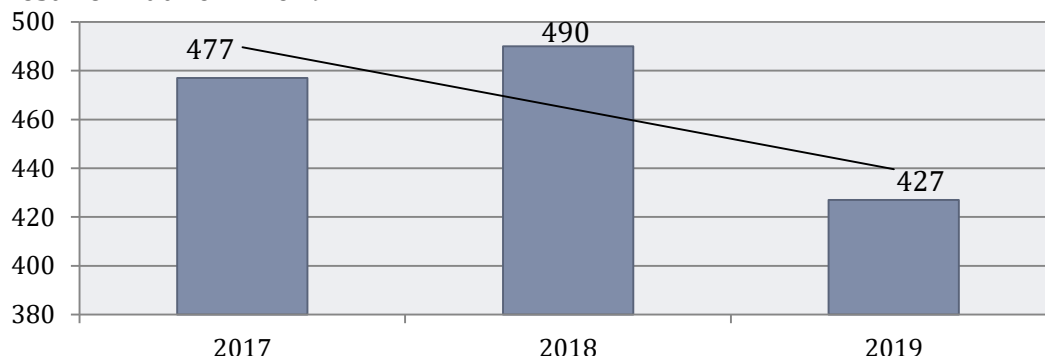
Tabela 7. Powody udzielania świadczeń w latach 2017-2019 – liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

Lp.	powód udzielenia świadczeń	2017	2018	2019
1	ubóstwo	199	166	126
2	bezrobocie	197	169	153
3	niepełnosprawność	156	145	128
4	długotrwała lub ciężka choroba	238	221	191
5	alkoholizm	43	39	39
6	potrzeba ochrony macierzyństwa	17	22	22
	w tym wielodzietność	13	19	18
7	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	74	64	60
	w tym rodziny niepełne	36	30	27
	w tym rodziny wielodzietne	13	12	15
8	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	2	1
9	przemoc w rodzinie	3	4	6
10	bezdomność	13	12	8
11	sieroctwo	1	1	1
12	narkomania	5	3	5
13	zdarzenia losowe	3	11	0

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W poniższej tabeli zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2019 roku korzystało średnio 427 rodzin, czyli o 13% rodzin mniej niż w roku 2018 oraz o 10% mniej niż w roku 2017. W latach 2017-2019 dostrzegalna jest tendencja spadkowa, jeśli chodzi o średniomiesięczną liczbę rodzin korzystających z tego typu świadczeń.

Wykres 6. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało średnio 1 149 rodzin na łączną kwotę 10 175 059,00 zł, w 2018 roku – 1 076 rodzin, a wydatkowano na to 9 821 222,00 zł, natomiast w 2019 roku – 1 088 rodzin, na co przeznaczonych zostało 13 816 377,00 zł. Na przestrzeni lat 2017-2019 nastąpił spadek liczby rodzin, pobierających to świadczenie o 5%.

Tabela 8. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin	1 149	1 076	1 088
kwota świadczeń (w złotych)	10 175 059,00 zł	9 821 222,00 zł	13 816 377,00 zł

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku w MOPS w Łańcutie zatrudniony był 1 asystent rodziny, a z jego usług skorzystało 17 rodzin. W 2018 roku asystenci również objęli wsparciem 17 rodzin, natomiast w 2017 roku nieco mniej bo 12 rodzin. W rodzinach objętych wsparciem w 2019 roku wychowywało się 44 dzieci – to o 5 więcej niż w 2018 roku oraz o 15 więcej niż w 2017 roku.

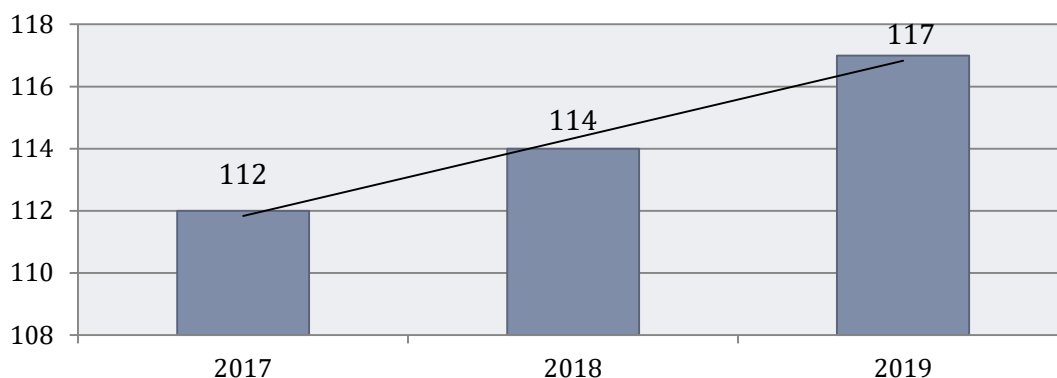
Tabela 9. Dane dotyczące asystentury rodziny w mieście Łańcut na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny	12	17	17
liczba osób w rodzinach	49	63	72
liczba wychowujących się dzieci w rodzinach objętych asystenturą	29	39	44

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań w Gminie Miasto Łańcut za 2019 rok

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2019 z omawianych świadczeń skorzystało 117 osób, co oznacza wzrost w stosunku do 2017 roku o 5%. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 7. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2019

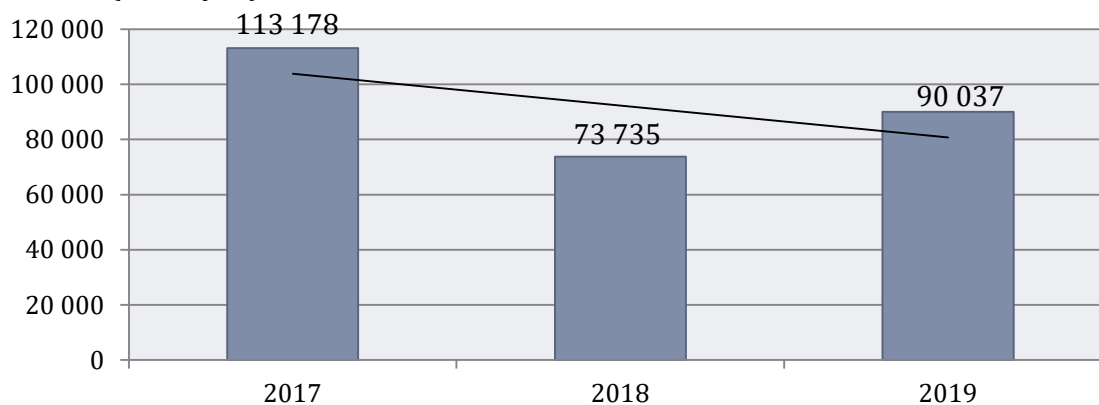

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W roku 2019 w mieście Łańcucie nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 90 037 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do 2017 roku ulegała znacznemu spadkowi. W 2019 roku w rodzinach zastępczych przebywało łącznie 14 dzieci, natomiast w placówce opiekuńczo-wychowawczej 1 dziecko.

Wykres 8. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Istotnym zasobem w zakresie wspierania rodziny jest funkcjonujący Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie zapewniający rodzinom bezpłatny dostęp do poradnictwa specjalistycznego (prawnik, psycholog) oraz Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas” oferująca kreatywne spędzanie wolnego czasu, rozwijanie zainteresowań oraz pomoc w nauce dzieciom i młodzieży w wieku od 9 do 18 lat.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie, chcąc zapewnić wsparcie środowiskowe dzieciom i młodzieży, współpracuje z działającymi na terenie Miasta placówkami oświatowymi (publicznymi i niepublicznymi), Świetlicą Socjoterapeutyczną „Caritas”, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskim Zespołem

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

Interdyscyplinarnym, Sądem Rejonowym, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Łąncucie, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą Rejonową, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami służby zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi w zakresie pomocy rodzinie.

PROBLEM PRZEMOCY WŚRÓD RODZIN

W 2019 roku przemoc w rodzinie występowała w 27 rodzinach, co oznacza spadek w stosunku do 2017 roku o 6 rodzin i wzrost w porównaniu do roku poprzedniego o 2 rodziny. Przemocy doznawało w 2019 roku 46 osób, w tym 24 kobiety, 18 dzieci oraz 4 mężczyzn. Osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, było w 2019 roku 28, w tym 3 kobiety i 25 mężczyzn.

Tabela 10. Dane statystyczne dotyczące rodzin, osób doświadczających oraz stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin doznających przemocy	33	25	27
liczba osób doznających przemocy, w tym:	38	63	46
kobiety	26	32	24
mężczyźni	7	3	4
dzieci	5	28	18
liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy, w tym:	36	39	28
kobiety	3	5	3
mężczyźni	33	34	25
osoby niepełnoletnie	0	0	0

Źródło: Ankieta dotycząca skali zjawiska przemocy w rodzinie, realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzonych działań pomocowych wobec osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie za lata 2017-2019

W 2019 roku sporządzono 27 formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę, grupy robocze w ramach procedury prowadziły łącznie 42 sprawy, sporządzono 21 formularzy „Niebieska Karta – C” oraz 14 formularzy „Niebieska Karta – D”, natomiast zakończono 23 sprawy w ramach procedury. W stosunku do 2017 roku spadła liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – C” i „Niebieska Karta – D” oraz zmniejszyła się liczba zakończonych procedur. Wzrost odnotowany został z kolei w przypadku liczby prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury.

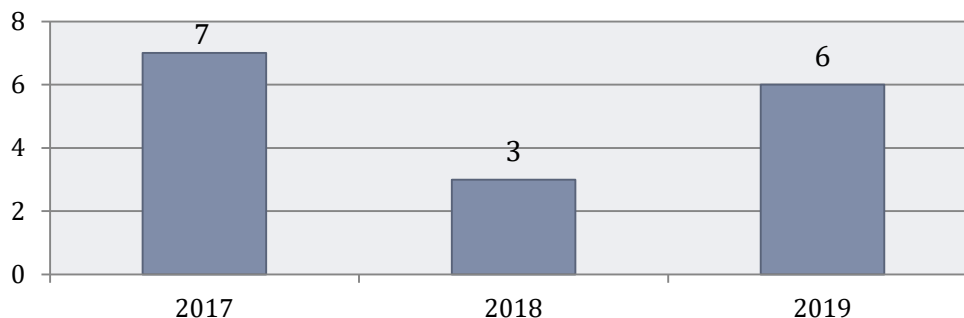
Tabela 11. Dane statystyczne dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę	34	25	27
liczba prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”	37	43	42
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – C”	28	19	21
liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”	30	14	19
liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”	27	28	23

Źródło: Ankieta dotycząca skali zjawiska przemocy w rodzinie, realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzonych działań pomocowych wobec osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie za lata 2017-2019

Kolejną analizowaną kwestią jest liczba zawiadomień o powzięciu podejrzenia o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu z użyciem przemocy w rodzinie w latach 2017-2019. Jak wynika z danych źródłowych w 2019 roku dokonano 6 zawiadomień, w 2018 roku tylko 3, natomiast w 2017 roku – 7. Wszystkie zawiadomienia dokonane zostały przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupy robocze.

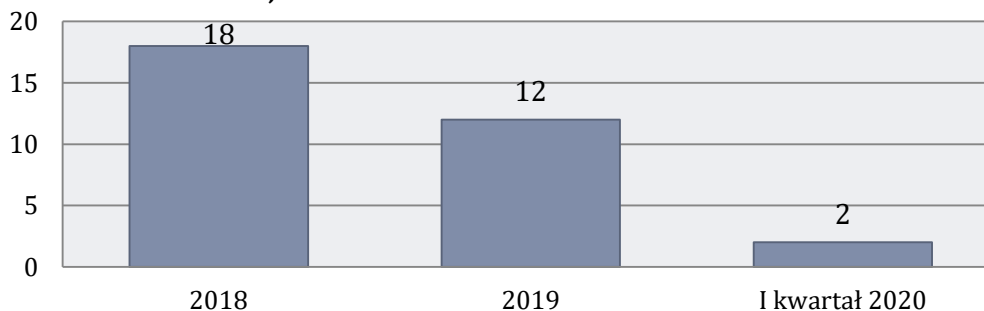
Wykres 9. Dane statystyczne dotyczące liczby zawiadomień o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie w latach 2017-2019

Źródło: Ankieta dotycząca skali zjawiska przemocy w rodzinie, realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz prowadzonych działań pomocowych wobec osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie za lata 2017-2019

Poniższy wykres przedstawia liczbę interwencji Policji związanych z przestępstwem przeciwko rodzinie w mieście Łańcut w 2018, 2019 i I kwartale 2020 roku. W 2018 roku odnotowano 18 interwencji Policji związanych z przestępstwem przeciwko rodzinie, w 2019 roku 12, natomiast w I kwartale 2020 roku – 2. Oznacza to, że w 2019 roku w stosunku do 2018 liczba interwencji tego typu zmalała o 33%.

Wykres 10. Liczba interwencji Policji związanych z przestępstwem przeciwko rodzinie w mieście Łańcut w 2018, 2019 i I kwartale 2020 roku

Źródło: dane przesłane przez Komendę Powiatową Policji w Łańcut

W 2020 roku firma Oficyna Profilaktyczna z Krakowa przeprowadzała na zlecenie miasta Łańcuta badania diagnozujące problemy uzależnień (alkoholizm, narkomania, nikotynizm, uzależnienia behawioralne) oraz inne zagrożenia społeczne (cyberprzemoc, przemoc domowa, przemoc rówieśnicza, bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie społeczne, bezpieczeństwo publiczne oraz problemy i potrzeby osób starszych). W badaniu diagnozującym problemy społeczne wzięło udział 591 uczniów ze szkół podstawowych z miasta Łańcuta, 205 dorosłych mieszkańców Miasta, 25 osób pracujących w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych znajdujących się w Łańcutie oraz 13 pracowników służb pomocowych. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań dotyczące przemocy w rodzinie wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Miasta.

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD UCZNIÓW Z MIASTA ŁAŃCUTA

Odsetek uczniów deklarujących doświadczenie przemocy
kiedykolwiek w życiu.

•19%

Odsetek uczniów deklarujących doświadczenie przemocy
ze strony taty.

•4%

Odsetek uczniów deklarujących doświadczenie przemocy
ze strony mamy.

•2%

Odsetek uczniów stwierdzających, że w ich domu
członkowie rodziny stosują wobec nich przemoc.

•2%

Odsetek uczniów stwierdzających, że w ich domu
członkowie rodziny stosują przemoc wobec ich
rodzeństwa.

•1%

PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA ŁAŃCUTA

Odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących
doświadczenie przemocy.

•10%

Odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących znajomość
kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy
domowej.

•18%

Odsetek dorosłych mieszkańców stwierdzających, że
w ich domu występuje problem przemocy.

•2%

Odsetek dorosłych mieszkańców oceniających pozytywnie
stosowanie kar fizycznych wobec dzieci lub wykazujących
w tym temacie brak wiedzy.

•26%

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023

Z diagnozy problemów społecznych na terenie miasta Łańcuta wynika, iż głównymi problemami związanymi z przemocą w rodzinie na terenie Miasta są:

- wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie,
- znaczny odsetek mieszkańców nieoceniających jednoznacznie negatywnie stosowania kar fizycznych w procesie wychowania,
- znajomość kogoś w swoim otoczeniu doświadczającego przemocy domowej średnio przez co piątego mieszkańca biorącego udział w badaniu ankietowym,
- doświadczenie przemocy w swoim domu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przez 6% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym.

PROBLEM ALKOHOLOWY WŚRÓD RODZIN

Dane dotyczące działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcutcie podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela. Jak wynika z danych źródłowych, w porównaniu do roku 2017 liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy wzrosła o 52%, spadła natomiast liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy o 38%, liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień o 7% oraz liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego o 43%.

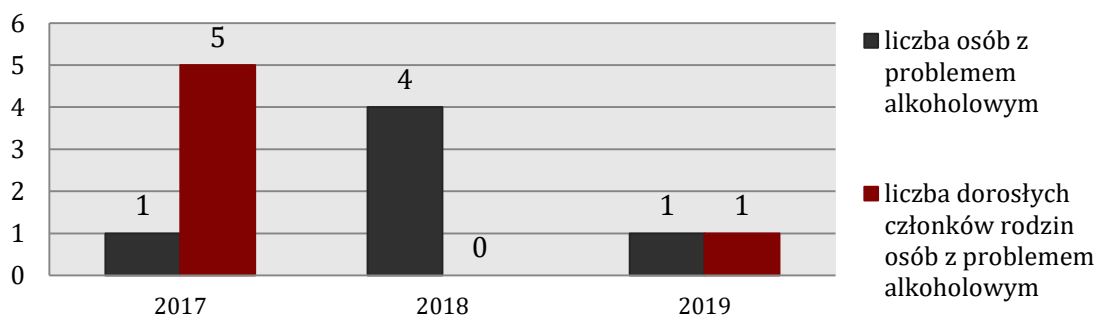
Tabela 12. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcutcie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	23	25	35
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	32	13	20
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	45	29	42
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	30	14	17

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Na terenie Łańcuta funkcjonuje jeden Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin finansowany ze środków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Punkt w ciągu 2019 roku czynny był 7 godzin w miesiącu. Jak wynika z przedstawionych na poniższym wykresie danych, do Punktu nie zgłasza się wielu mieszkańców. W 2019 roku udzielono porady 1 osobie z problemem alkoholowym oraz 1 dorosłemu członkowi rodziny osoby z problemem alkoholowym. W roku poprzednim udzielono porad 4 osobom z problemem alkoholowym, z kolei w 2017 roku znowu tylko 1 osobie z problemem alkoholowym oraz 5 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym.

Wykres 11. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

MKRPA w Łańcucie we współpracy z innymi podmiotami zajmuje się również profilaktyką zachowań ryzykownych. W związku z tym w latach 2017 i 2018 realizowała programy profilaktyczne objęte systemem rekomendacji przez PARPA, ORE, KBdSPN i IPiN. W 2017 roku w programach brało udział 176 uczniów, 119 rodziców i 26 nauczycieli, natomiast w 2018 roku – 200 uczniów, 50 nauczycieli i 99 rodziców. W 2019 roku nie zostały przeprowadzone żadne programy rekomendowane.

Tabela 13. Realizacja programów rekomendowanych przez PARPA na przestrzeni lat 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba uczniów	176	200	0
liczba rodziców	119	99	0
liczba nauczycieli	26	50	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Pomoc w zakresie terapii uzależnień mieszkańcy miasta Łańcuta uzyskują w Centrum Medycznym w Łańcucie, w ramach którego działa specjalistyczna poradnia leczenia uzależnień.

W 2019 roku w poradni leczonych było łącznie 240 osób z zaburzeniami psychicznymi związanymi z alkoholem (w tym 236 osób uzależnionych oraz 4 osoby używające szkodliwie), co oznacza, że poddanych leczeniu było o 7 osób mniej niż w roku poprzednim. Wśród osób leczonych dominują mężczyźni – w 2019 roku stanowili oni 87% ogółu.

Rozpatrując kwestię liczby osób leczonych z podziałem na poszczególne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej pacjentów miało 30-64 lata (198 osób). Wśród osób leczonych w poradni znaczną część stanowią osoby mieszkające na wsi – w 2019 roku ich udział w ogólnej liczbie pacjentów kształtował się na poziomie 68% (162 osoby).

Tabela 14. Liczba osób leczonych w poradni uzależnień z powodu zaburzeń psychicznych związanych z alkoholem w podziale na płeć i wiek w 2018 i 2019 roku

wyszczególnienie	2018	2019
ogółem	247	240
mężczyźni	215	208
0-18	1	1
19-29	14	19
30-64	210	198
65 i więcej	22	22

Źródło: Sprawozdanie z działalności jednostki lecznictwa ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUTA NA LATA 2021-2023

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań dotyczące spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Miasta.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ UCZNIÓW Z MIASTA ŁAŃCUTA

Odsetek uczniów, którzy sięgnęli po alkohol.

•6%

Odsetek uczniów, którzy pili alkohol więcej niż jednokrotnie.

•3%

Odsetek uczniów, którzy pili alkohol 3 razy lub więcej w ciągu ostatnich 30 dni.

•1%

Odsetek uczniów uznających alkohol za łatwy do zdobycia.

•29%

Odsetek uczniów niezdających sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu dla zdrowia.

•20%

SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA ŁAŃCUTA

Odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol z dużą częstotliwością (kilka razy w tygodniu lub codzień).

•13%

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy wykonywali obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu.

•11%

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy prowadzili pojazd pod wpływem alkoholu.

•5%

Odsetek dorosłych mieszkańców będących świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

•37%

Odsetek dorosłych mieszkańców będących świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

•33%

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023

Z diagnozy problemu alkoholowego na terenie miasta Łańcuta wynika, iż głównymi problemami na terenie Miasta są:

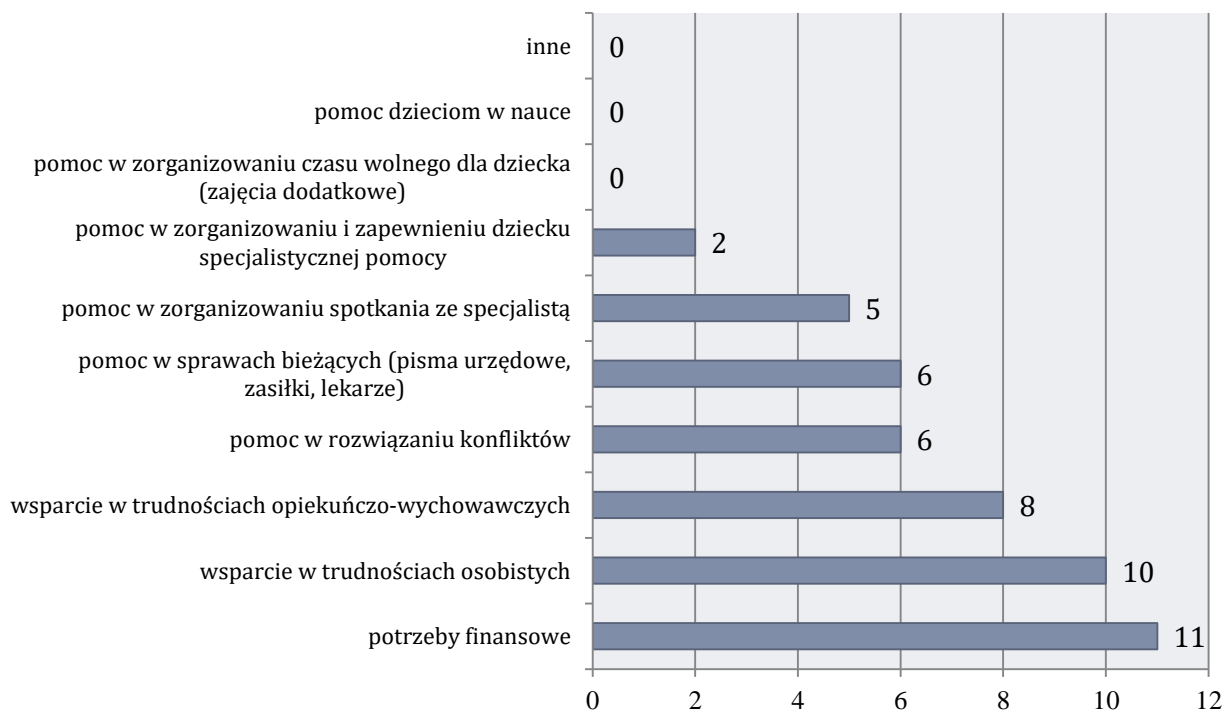
- znaczny odsetek uczniów uznających alkohol za łatwo dostępny na terenie swojej miejscowości;
- znaczny odsetek uczniów niezdających sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu na zdrowie;
- znaczny odsetek dorosłych mieszkańców Miasta spożywających alkohol z częstotliwością wskazującą na ryzyko uzależnienia lub uzależnienie;
- występujący na terenie Miasta problem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, wykonywania obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.

PROBLEMY RODZINY Z PERSPEKTYWY PRACOWNIKÓW MOPS

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące wśród mieszkańców miasta Łańcuta wzięło udział 13 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Udzielone przez nich odpowiedzi stanowią ważne podłoże do zaplanowania działań profilaktycznych i pomocowych dla rodzin z Łańcuta. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań.

Rodziny z miasta Łańcuta najczęściej zgłaszają pracownikom MOPS następujące potrzeby: finansowe, wsparcie w trudnościach osobistych oraz wsparcie w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych. Najrzadziej z kolei zgłaszana jest pomoc w zorganizowaniu i zapewnieniu dziecku specjalistycznej pomocy.

Wykres 12. Proszę podkreślić, które z wymienionych potrzeb najczęściej zgłaszane są przez rodziny *Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

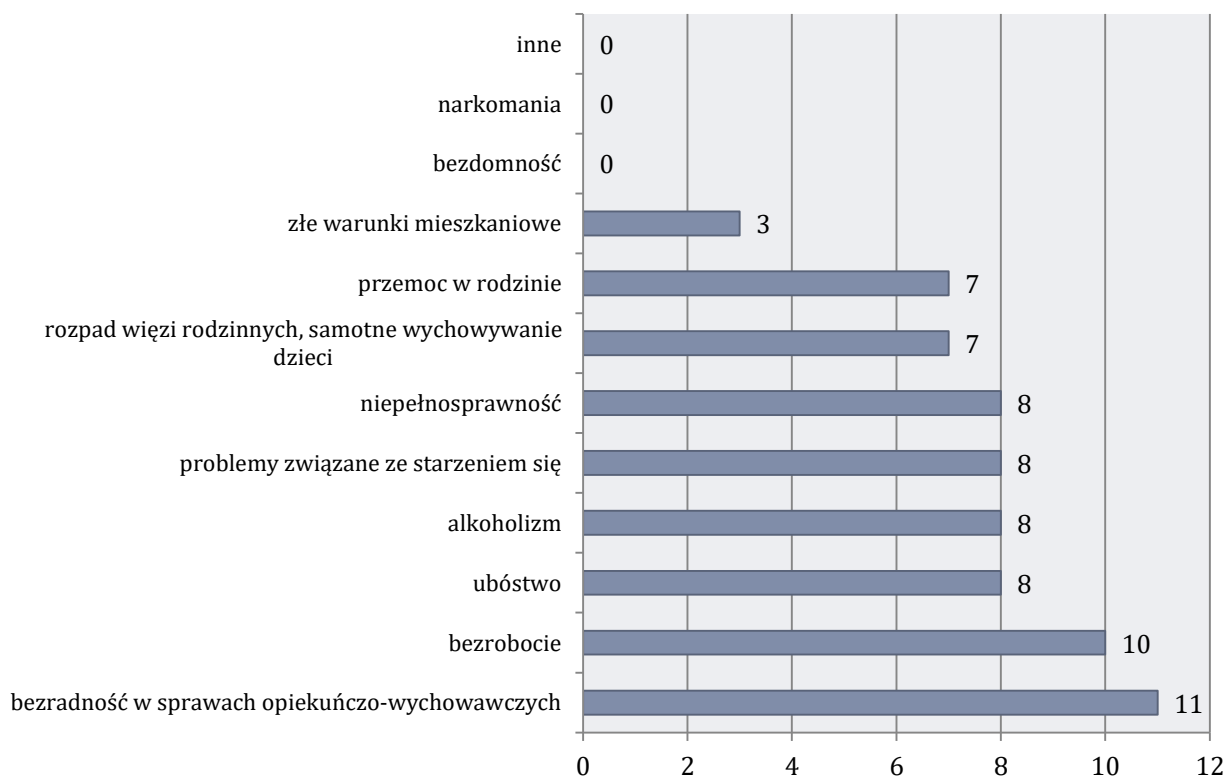

Źródło: Diagnoza problemów społecznych Gminy Miasto Łańcut. Raport z badań zrealizowanych w 2020 roku

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023

Do największych problemów społecznych występujących wśród rodzin z Łańcuta większość respondentów zaliczyło bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz bezrobocie. Znaczna część badanych wskazała również na ubóstwo, alkoholizm, problemy związane ze starzeniem się oraz niepełnosprawność. Z deklaracji badanych wynika, że wśród rodzin nie występuje w znacznym natężeniu problem narkomanii, bezdomności oraz złych warunków mieszkaniowych.

Wykres 13. Jakie są Pana/i zdaniem największe problemy społeczne wśród rodzin występujące na terenie Gminy? *Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

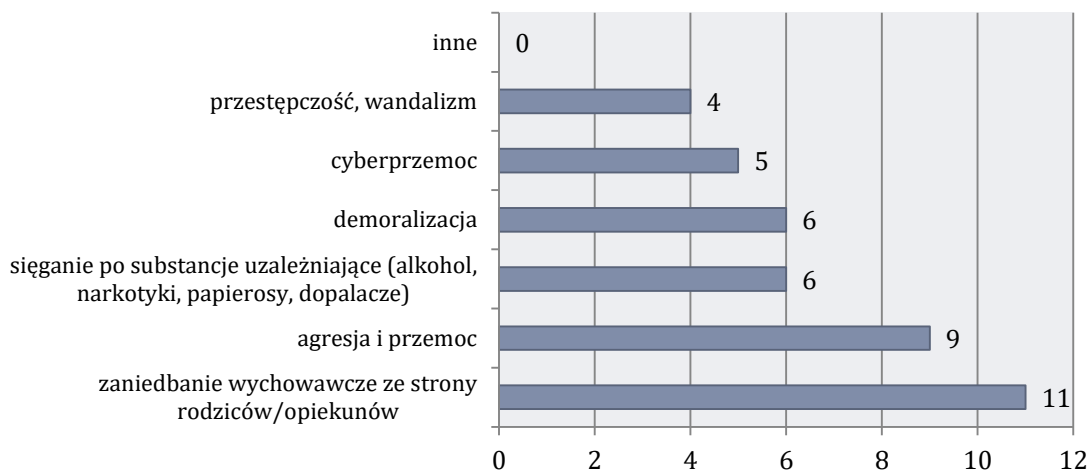

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych Gminy Miasto Łańcut. Raport z badań zrealizowanych w 2020 roku*

Jak wynika z deklaracji badanych największym problemem społecznym występującym wśród dzieci i młodzieży jest zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców/opiekunów – wskazało na to 85% badanych. Istotnym problemem w opinii wielu ankietowanych jest także agresja i przemoc.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

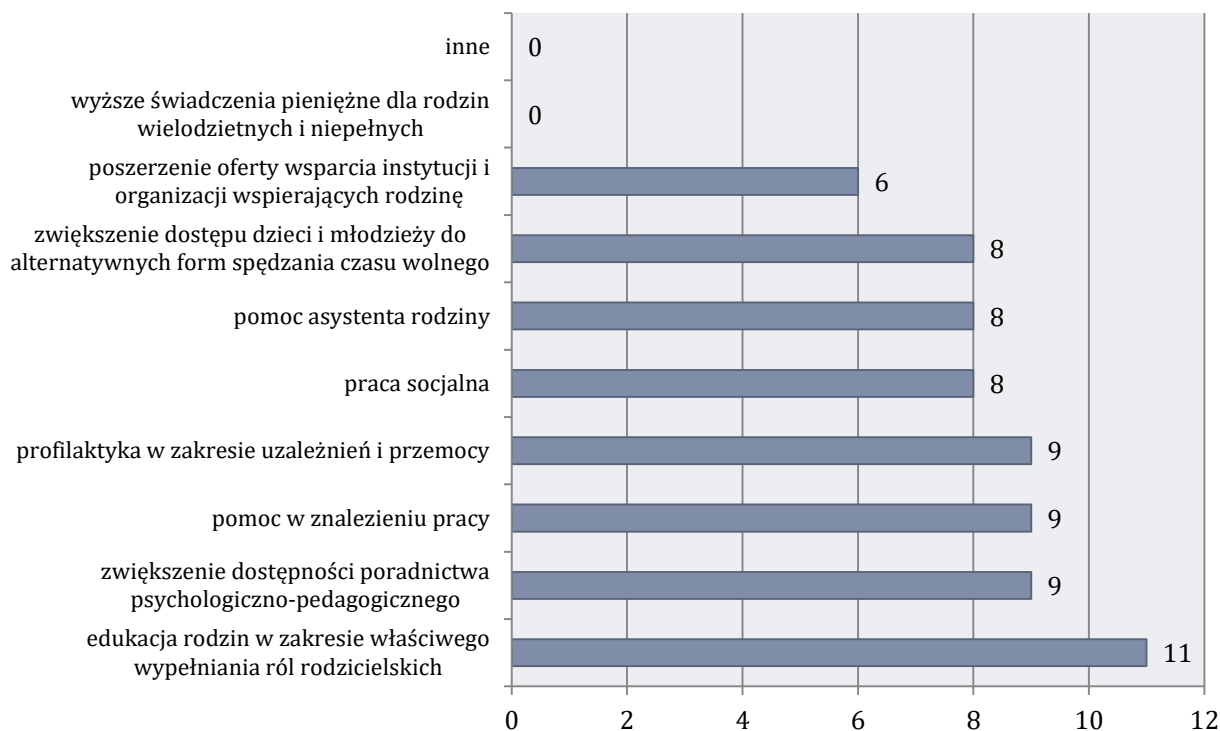
Wykres 14. Jakie są Pana/i zdaniem największe problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży występujące na terenie Gminy? *Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Źródło: Diagnoza problemów społecznych Gminy Miasto Łańcut. Raport z badań zrealizowanych w 2020 roku

Zebrany materiał badawczy wykazał, że sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo poprawiłaby przede wszystkim edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, a także zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, pomoc w znalezieniu pracy oraz profilaktyka w zakresie uzależnień i przemocy. Najmniej skuteczne okazałyby się natomiast wyższe świadczenia pieniężne dla rodzin wielodzietnych i niepełnych.

Wykres 15. Jakie działania w Pani/Pana opinii poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w Gminie? *Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

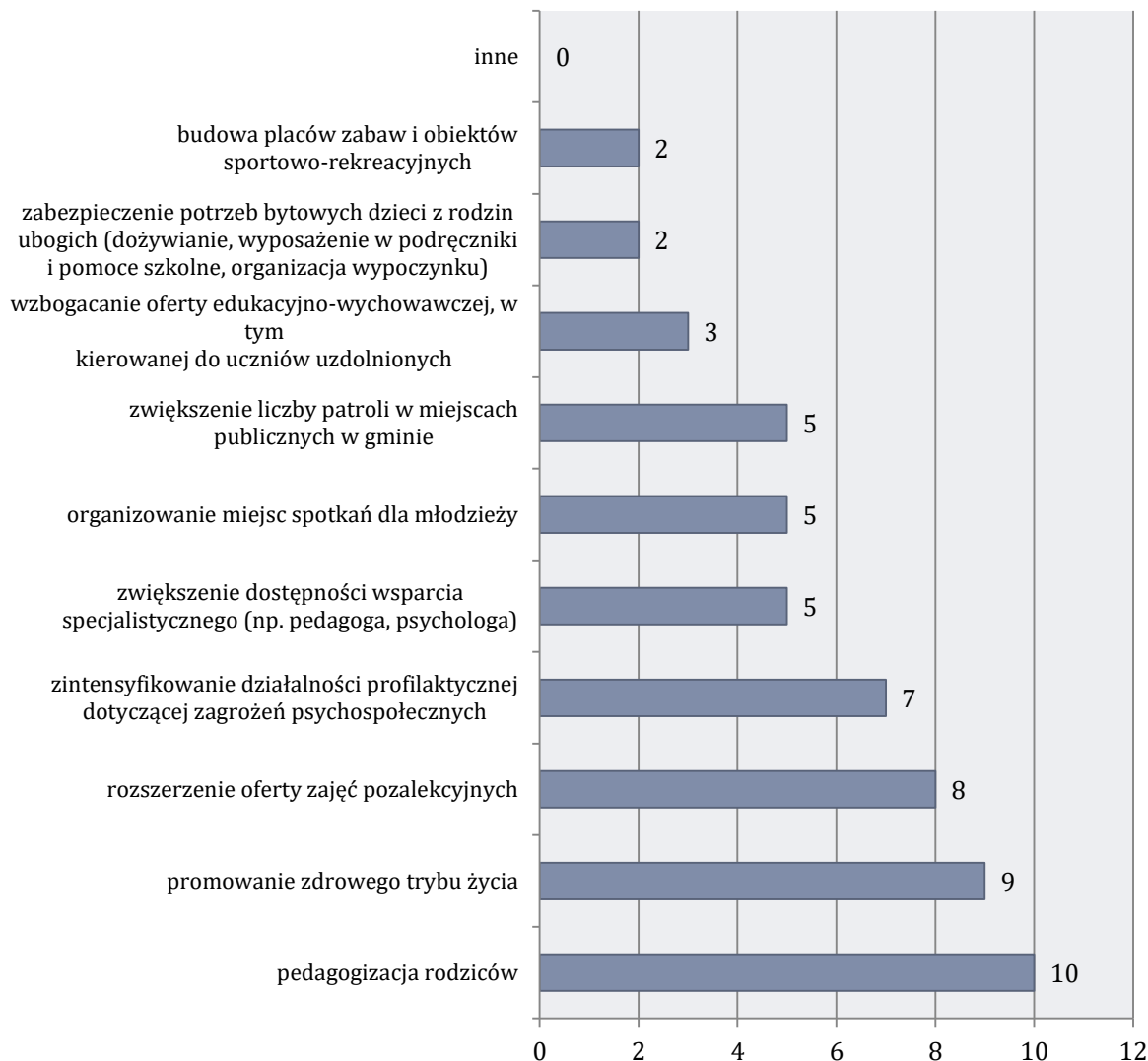

Źródło: Diagnoza problemów społecznych Gminy Miasto Łańcut. Raport z badań zrealizowanych w 2020 roku

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023

Działania jakie powinny być podejmowane w odpowiedzi na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież z Łańcuta to głównie pedagogizacja rodziców, promowanie zdrowego trybu życia, rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz zintensyfikowanie działalności profilaktycznej dotyczącej zagrożeń psychospołecznych.

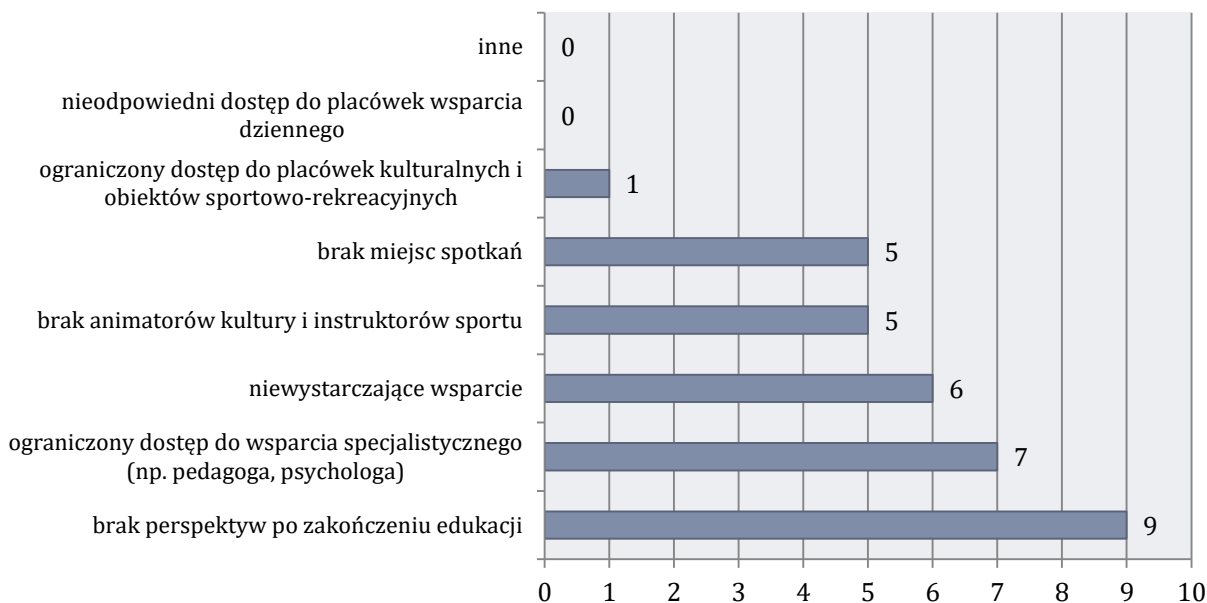
Wykres 16. Jakie działania w Pani/Pana opinii mogłyby być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w Gminie? *Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych Gminy Miasto Łańcut. Raport z badań zrealizowanych w 2020 roku*

Najczęstszą przyczyną negatywnych zjawisk społecznych występujących wśród dzieci i młodzieży jest zdaniem większości badanych brak perspektyw po zakończeniu edukacji. Znaczna część respondentów za najczęstszą przyczynę uznaje również ograniczony dostęp do specjalistycznego wsparcia (np. pedagoga, psychologa). Widoczną przyczyną nie jest natomiast nieodpowiedni dostęp do placówek wsparcia dziennego oraz ograniczony dostęp do placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Wykres 17. Jakie problemy występujące w środowisku lokalnym są zdaniem Pani/Pana najczęstszą przyczyną negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży z Gminy? *Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych Gminy Miasto Łańcut. Raport z badań zrealizowanych w 2020 roku*

Z diagnozy problemów społecznych wśród rodzin z perspektywy pracowników MOPS wynika, iż głównymi problemami rodzin są:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocie, problemy finansowe oraz trudności osobiste;
- zaniedbanie wychowawcze dzieci i młodzieży ze strony rodziców;
- występowanie wśród wielu dzieci i młodzieży agresji i przemocy;
- ograniczony dostęp do wsparcia specjalistycznego (np. pedagoga, psychologa) dla dzieci i młodzieży oraz brak perspektyw po zakończeniu edukacji.

ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

- ➔ **MOCNE STRONY** (wewnętrzne czynniki pozytywne) to przede wszystkim to, co wyróżnia na tle innych. Są to te dziedziny działalności, które tworzą potencjał i pozytywny wizerunek instytucji.
- ➔ **SŁABE STRONY** (wewnętrzne czynniki negatywne) to te aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój instytucji.
- ➔ **SZANSE** (zewnątrze czynniki pozytywne) to wszystkie wydarzenia i procesy w otoczeniu, które tworzą sprzyjające dla instytucji sytuacje. Są to takie kierunki działalności, które mogą przynieść w przyszłości pozytywne, rozwojowe społecznie efekty.
- ➔ **ZAGROŻENIA** (zewnątrze czynniki negatywne) to zbiór możliwych sytuacji i procesów, które mogą tworzyć niekorzystne dla instytucji warunki rozwoju w jego otoczeniu. Zagrożenia są postrzegane jako bariery, utrudnienia i możliwe niebezpieczeństwa dla zakładanych procesów.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – Atrakcyjne położenie geograficzne. – Różnorodna oferta kulturalna skierowana do mieszkańców w ramach Miejskiego Domu Kultury. – Funkcjonowanie Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z filiami oraz filii Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej. – Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, w tym Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. – Różnorodność terenów przeznaczonych do rekreacji i wypoczynku. – Rozwinięta oferta edukacyjna, w tym szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, przedszkola oraz żłobki. – Funkcjonujące na terenie Miasta kluby, stowarzyszenia sportowe oraz organizacje pozarządowe. – Funkcjonowanie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Asystenta rodziny, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie, Świetlicy Socjoterapeutycznej oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej. – Mały odsetek uczniów mających za sobą inicjację alkoholową (wynik diagnozy). – Mały odsetek uczniów oraz dorosłych mieszkańców deklarujących występowanie w ich domu przemocy (wynik diagnozy). 	<ul style="list-style-type: none"> – Duży wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności. – Znaczny udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców Łańcuta, w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców. – Duża część mieszkańców deklarujących bycie świadkiem prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu na terenie Miasta (wynik diagnozy). – Wysoki odsetek mieszkańców będących świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości (wynik diagnozy). – Duży odsetek uczniów stwierdzających występowanie na terenie ich szkoły zjawiska przemocy (wynik diagnozy). – Wysoki odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol codziennie lub kilka razy w tygodniu (wynik diagnozy). – Duży odsetek mieszkańców wykonujących obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu (wynik diagnozy). – Niepokojący odsetek osób oceniających pozytywnie stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci lub niemających na ten temat wiedzy (wynik diagnozy). – Występowanie w dużej części rodzin zaniedbania wychowawczego dzieci i młodzieży ze strony rodziców (wynik diagnozy). – Ograniczony dostęp do wsparcia specjalistycznego (np. pedagoga, psychologa) dla dzieci i młodzieży oraz brak perspektyw po zakończeniu edukacji (wynik diagnozy). – Występowanie wśród wielu dzieci i młodzieży agresji i przemocy (wynik diagnozy).

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">- Pozyskanie środków unijnych na rozwój Miasta.- Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców.- Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.- Doradztwo zawodowe w placówkach oświatowych.- Wzrost aktywności i integracji osób starszych.- Rozwój turystyki poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych.- Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.- Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach wspierania zatrudnienia.- Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.- Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.	<ul style="list-style-type: none">- Starzejące się społeczeństwo.- Emigracja zarobkowa młodych i wykształconych osób.- Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych.- Dziedziczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego.- Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób długotrwale bezrobotnych.- Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.- Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.- Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.- Zagrożenie problemem uzależnień wśród dzieci i młodzieży.- Rozpad więzi rodzinnych.

**CELE, ZADANIA I REALIZATORZY
PROGRAMU**

Celem głównym Programu jest:

rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w mieście Łańcucie, sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Celami szczegółowymi Programu są:

- zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz dostępu do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego,
- wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny,
- zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

Cel operacyjny nr 1			
Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz dostępu do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin: - objętych pomocą społeczną, - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego.
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z programu.
1.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów o charakterze socjalnym oraz naukowym.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.	Liczba osób objętych wsparciem, ilość stypendiów naukowych i sportowych dla dzieci uzdolnionych, ilość pomocy materialnej o charakterze socjalnym.
1.4	Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programu.
1.5	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne – program „Dobry start”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba osób objętych wsparciem w ramach programu.
1.6	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.	Liczba osób korzystających z poradnictwa, liczba udzielonych porad, liczba podmiotów udzielających wsparcia.
1.7	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.
1.8	Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników MOPS.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych pracą socjalną.
1.9	Współorganizowanie wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”, Kuratorium Oświaty.	Liczba osób korzystających z wypoczynku zimowego i letniego.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

Cel operacyjny nr 2			
Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1	Zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
2.2	Stała współpraca i wspieranie rozwoju Świetlicy Socjoterapeutycznej „Caritas”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicy Socjoterapeutycznej, liczba podjętych działań wspierających jej działalność.
2.3	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”, Urząd Miasta, poradnia psychologiczno-pedagogiczna.	Liczba zrealizowanych działań, liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.
2.4	Tworzenie na terenie miasta Łańcuta rodzin wspierających oraz zapewnienie środków finansowych na ich funkcjonowanie.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba rodzin objętych wsparciem, liczba funkcjonujących rodzin wspierających.
2.5	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki oświatowe.	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku z programem profilaktycznym.
2.6	Poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”, Urząd Miasta, Miejski Dom Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, organizacje pozarządowe.	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, liczba dostępnych zajęć.
2.7	Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta.	Ilość złożonych wniosków, ilość wydanych Kart.
2.8	Prowadzenie grup wsparcia i samopomocy dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, grupa Al-Anon.	Liczba prowadzonych grup, liczba osób uczestniczących w grupach.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

2.9	Współorganizowanie wydarzeń/imprez integrujących rodziny oraz promujących zdrowy tryb życia.	Placówki oświatowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”, Urząd Miasta, Miejski Dom Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, organizacje pozarządowe.	Liczba zorganizowanych wydarzeń, liczba uczestników wydarzeń/imprez.
2.10	Współorganizowanie dla rodzin warsztatów w zakresie wzmacniania kompetencji wychowawczych oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	Placówki oświatowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”, Miejski Dom Kultury, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.	Liczba uczestników warsztatów, liczba zorganizowanych warsztatów.
2.11	Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień od substancji oraz zjawiskiem przemocy.	Placówki oświatowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, Policja.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych.
2.12	Realizacja warsztatów/programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży.	Placówki oświatowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”, organizacje pozarządowe.	Liczba przeprowadzonych warsztatów/programów, liczba uczestników.

Cel operacyjny nr 3

Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1	Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów, liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach.
3.2	Organizowanie superwizji i wsparcia dla asystentów rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba zorganizowanych superwizji, liczba osób biorących udział w superwizjach.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

3.3	Organizowanie superwizji i wsparcia dla pracowników socjalnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba zorganizowanych superwizji, liczba osób biorących udział w superwizjach.
3.4	Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	Liczba podjętych działań monitorujących sytuację dzieci.
3.5	Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	Placówki oświatowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba rozpowszechnionych informacji.
3.6	Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	Placówki oświatowe, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Komenda Powiatowa Policji, placówki służby zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Świetlica Socjoterapeutyczna „Caritas”.	Liczba instytucji i organizacji współpracujących ze sobą na rzecz dziecka i rodziny, liczba podjętych we współpracy działań.

Cel operacyjny nr 4

Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1	Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba dokonanych okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
4.2	Podjęcie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych, liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.
4.3	Organizowanie wsparcia merytorycznego i współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Liczba świadczeń, wysokość poniesionych nakładów finansowych.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

4.4	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	Wysokość poniesionych nakładów finansowych, liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
------------	---	---	--

A D R E S A C I P R O G R A M U

Adresatami Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut są mieszkańcy miasta Łańcuta - głównie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

**H A R M O N O G R A M R E A L I Z A C J I
P R O G R A M U W S P I E R A N I A R O D Z I N Y
N A L A T A 2 0 2 1 - 2 0 2 3**

Na podstawie określonych celów Programu w poprzednim rozdziale, w poniższej tabeli znajdują się wytyczone ramy czasowe realizacji zadań, które mają pomóc osiągnąć wyznaczone cele.

rok	2021	2022	2023
zadanie			
Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	X	X	X
Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	X	X	X
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym oraz naukowym.	X	X	X
Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.	X	X	X
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne – program „Dobry start”.	X	X	X
Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	X	X	X
Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	X	X	X
Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników MOPS .	X	X	X
Współorganizowanie wycieczki zimowej i letniej dla dzieci i młodzieży.	X	X	X
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich dostępu do nieodpłatnego wycieczki.	X	X	X
Zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny.	X	X	X
Stała współpraca i wspieranie rozwoju Świetlicy Socjoterapeutycznej „Caritas”.	X	X	X
Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	X	X	X
Tworzenie na terenie miasta Łańcuta rodzin wspierających oraz	X	X	X

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

zapewnienie środków finansowych na ich funkcjonowanie.			
Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży.	X	X	X
Poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	X	X	X
Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	X	X	X
Organizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny.	X	X	X
Prowadzenie grup wsparcia i samopomocy dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze.	X	X	X
Współorganizowanie wydarzeń/impresz integrujących rodziny oraz promujących zdrowy tryb życia.	X	X	X
Współorganizowanie dla rodzin warsztatów w zakresie wzmocnienia kompetencji wychowawczych oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	X	X	X
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień od substancji oraz zjawiskiem przemocy.	X		X
Realizacja warsztatów/programów rozwijających umiejętności psychospołeczne dzieci i młodzieży.		X	
Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	X	X	X
Organizowanie superwizji i wsparcia dla asystentów rodziny.	X	X	X
Organizowanie superwizji i wsparcia dla pracowników socjalnych.	X	X	X
Monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych.	X	X	X
Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	X	X	X
Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.	X	X	X
Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	X	X	X
Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	X	X	X
Organizowanie wsparcia merytorycznego i współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.	X	X	X
Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	X	X	X

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2023 finansowane będą z następujących źródeł:

- środki własne Gminy Miasto Łańcut,
- środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja - Jej celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Wspierania Rodziny powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Do skutecznego pomiaru rezultatów realizowanych działań należy zastosować kartę oceny, która znajduje się poniżej.

KARTA OCENY

Nr zadania:.....

Tytuł:.....

Realizator:.....

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE
GMINY MIASTO ŁAŃCUT NA LATA 2021-2023**

CELE		DZIAŁANIA		REZULTATY					Uwagi
ogólne	szczegółowe	zaplanowane	zrealizowane	twarde		miękkie		Dodatkowe (wartość dodatnia)	
				założone	osiągnięte	założone	osiągnięte		

1. DOŚWIADCZENIE REALIZATORA PROGRAMU

1.1. Dotychczas realizowane programy profilaktyczne:

2. ADEKWATNOŚĆ

2.1. Grupa docelowa (do kogo skierowany był projekt?):

2.2. Potrzeby beneficjentów (czy i w jaki sposób je badano?)

3. UŻYTECZNOŚĆ (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

3.1. Co może wskazywać na dużą przydatność rezultatów dla beneficjentów?

.....

3.2. Co może wskazywać na małą przydatność rezultatów dla beneficjentów?

.....

4. SKUTECZNOŚĆ

4.1. Stosunek ilości działań założonych do osiągniętych:

4.1.1. Ilość działań zrealizowanych częściowo.....

4.2. Stosunek ilości rezultatów założonych do osiągniętych:

4.2.1. Ilość rezultatów osiągniętych częściowo.....

5. EFEKTYWNOŚĆ (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

5.1. Czynniki ułatwiające osiąganie rezultatów:

5.2. Czynniki utrudniające osiąganie rezultatów:

6. TRWAŁOŚĆ REZULTATÓW (na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu)

6.1. Czynniki, które mogą ją zwiększać:

6.2. Czynniki, które mogą ją zmniejszać:

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2023 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.